

## 1004 - MÜKEMMELİYET MERKEZİ DESTEK PROGRAMI USUL VE ESASLARI

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

##### Amaç ve kapsam

**MADDE 1-** (1) Bu Usul ve Esasların amacı; araştırma altyapılarının ve/veya kamu Ar-Ge birimlerinin özel sektör kuruluşları, Ar-Ge merkezleri, kamu kurum/kuruluşları ve/veya diğer kurum/kuruluşlar ile stratejik iş birliği yaparak ihtisaslaşması ve mükemmeliyet merkezi haline gelmesi için ulusal hedef ve politikalar kapsamında belirlenen öncelikli alanlarda, yurt içinde yapılan, izlenebilir hedefleri olan, bilimsel nitelikli, ticarileşme potansiyeli yüksek araştırma programlarının başvuru, değerlendirme, izleme ve sonuçlandırılmasına ilişkin hükümlerin belirlenmesidir.

(2) Bu Usul ve Esaslar, Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı çerçevesinde TÜBİTAK'a sunulan başvuruları kapsar.

##### Hukuki dayanak

**MADDE 2-** (1) Bu Usul ve Esaslar, 17/07/1963 tarihli ve 278 sayılı TÜBİTAK Kurulması Hakkında Kanununun 2 ve 4 üncü maddeleri ile 22/04/2009 tarihli TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmeliğin 15 inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

##### Tanımlar

**MADDE 3-** (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Araştırmacı: İlgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa sahip, projenin bilimsel ve teknik sorumluluğunu paylaşan, sonuç raporunda adı geçecek olan proje yürütücüsü dışındaki araştırmacıları,

b) Araştırma Altyapısı: Yükseköğretim kurumları bünyesinde, yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine-teçhizat, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, Ar-Ge faaliyetlerinin yapıldığı ileri araştırma laboratuvarı, tematik araştırma laboratuvarı olarak sınıflandırılan birimini,

c) Ar-Ge Merkezi: Dar mükellef kurumların Türkiye'deki işyerleri dahil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan ve en az elli tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden, yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimleri,

ç) Araştırma Programı: Araştırma altyapısı veya kamu Ar-Ge birimi tarafından çağrı kapsamında bu Usul ve Esaslardaki kurallara göre oluşturulan ve projeleri içeren programı,

d) Araştırma Programı Yöneticisi: İlgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa, proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, araştırma programındaki projelerin en az birinin yürütülmesinden ve araştırma programının yönetiminden TÜBİTAK'a karşı sorumlu proje yürütücüsünü,

e) Araştırma Programı Yöneticisi Kuruluş (APYÖK): Proje hazırlama ve proje yürütme, beceri, deneyim ve altyapısına sahip; araştırma programı başvurusunu yapan ve araştırma programını yürüten ve yöneten TÜBİTAK'a karşı sorumlu, kamu Ar-Ge birimini veya yeterlik almış araştırma altyapısını,

f) Araştırma Programı Yürütme Grubu: Kamu Ar-Ge birimleri veya araştırma altyapılarının, katılım payıyla yer alan en az bir özel kuruluş ve diğer kurum/kuruluşlarla oluşturdukları; yönetim modelini, mali yapılanmayı ve hakların kullanımını/paylaşımını belirleyen ve/veya üretilen çıktılarının ticarileştirilmesini sağlayan grubu,

g) Başkanlık: TÜBİTAK Başkanlığını,

ğ) Bilim Kurulu: TÜBİTAK Bilim Kurulunu,

h) Bursiyer: Tatbikat amacıyla projede yer alan, Türkiye'de kurulu yükseköğretim kurumlarında lisans veya lisansüstü (özel öğrenci ve yabancı dil hazırlık öğrencisi hariç) eğitimlerini yapan T.C. ve yabancı uyruklu öğrenciler ile doktora sonrası araştırmacıları,

ı) Bütçe Paneli: Araştırma programı bütçesindeki maliyet unsurlarının değerlendirilmesi amacıyla TÜBİTAK tarafından oluşturulan, proje konularında uzman kişilerden oluşan kurulu,

i) Çağrı: Çağrı programı kapsamında destek verilmek üzere TÜBİTAK tarafından oluşturulan, çağrı başlığı, çağrı kapsamındaki bilim/teknoloji alanlarının dinamiklerine yönelik özel hükümleri içeren belgeyi,

j) Çağrı Programı: Ulusal hedef ve politikalar kapsamında belirlenen öncelikli alanlarda TÜBİTAK tarafından destek çağrısına çıkılmak üzere oluşturulan programı,

k) Danışman: Gerek duyulan hallerde, projede özel uzmanlık gerektiren tali/ikincil konularda bilgisinden yararlanan araştırmacı veya uzmanı,

l) Grup: TÜBİTAK Araştırma Destek Grubunu,

m) Grup Yürütme Komitesi (GYK): TÜBİTAK Araştırma Destek Grubu Yürütme Komitesini,

o) İzleyici: Araştırma programının, öneri formuna ve sözleşmeye uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini TÜBİTAK adına izlemek ve değerlendirmek amacıyla inceleme yapmak üzere, TÜBİTAK tarafından görevlendirilen konusunda uzman kişiyi veya kurumu,

ö) Kamu Ar-Ge birimleri: Kamu kurumları bünyesinde kurulmuş ve Ar-Ge faaliyetlerinde bulunan enstitüleri/Ar-Ge merkezleri ve benzeri Ar-Ge birimlerini,

p) Kurum Hissesi: Araştırma programı kapsamındaki projelerin yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşamasında, projede yer alan kurum/kuruluşların imkânlarından faydalanılması karşılığı, TÜBİTAK tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda hesaplanarak proje bütçelerine eklenen tutarı,

r) Mali Denetleme ve Sözleşmeler Müdürlüğü (MADES): Yönetmelik ile idari ve mali esaslar çerçevesinde sözleşmelerin hazırlanması, yürürlüğe konulması, proje harcamalarının mevzuata uygunluğunun denetlenmesi ve onaylanmış bütçe revizyonlarının gerçekleştirildiği TÜBİTAK birimini,

s) Özel Kuruluş: Ticaret sicil belgesi olan Türkiye’de yerleşik şirketleri,

ş) Panel: TÜBİTAK tarafından başvuruların değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan, proje konularında uzman kişilerden oluşan kurulu,

t) Proje: Araştırma programı kapsamında gerçekleştirilecek bilimsel ve teknolojik faaliyetleri,

u) Proje Ekibi: Proje yürütücüsü, araştırmacı, bursiyer, yardımcı personel ve danışmanlardan oluşan ekibi,

ü) Proje Yürütücüsü (PY): İlgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa ve proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, ilgili araştırma altyapısı veya kamu Ar-Ge biriminde kadrolu personel olarak iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen personel ile yükseköğretim ve kamu kurum/kuruluşlarından tam veya yarı zamanlı görevlendirmeye gelen, araştırma programında yer alan projelerin en az birinin yürütülmesinden TÜBİTAK’a karşı sorumlu kişiyi,

v) Proje Yürütücüsü Kuruluş (PYK): En az bir projenin yürütülmesinden sorumlu olup araştırma programı yürütme grubunda yer alan, APYÖK dışında araştırma altyapısı ve/veya kamu Ar-Ge birimini,

y) Proje Teşvik İkramesi (PTİ): Proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan kamu kurum veya kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında bulunanlara, kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak bir ayda ödenmekte olan tutarın yüzde 75’ini ve Bilim Kurulu tarafından her yıl belirlenen limitleri geçmemek kaydıyla sözleşmede belirlenerek ödenen tutarları,

z) Protokol: Araştırma programı kapsamında yönetim modelinin, mali yapılanma ve katılım payı sisteminin, elde edilecek fikri mülkiyet haklarının kullanımının/paylaşımının ve/veya üretilen çıktılarının ticarileştirilmesine ilişkin planların belirtildiği, araştırma programı yürütme grubunda yer alan kurum/kuruluş(lar) arasında imzalanan ve TÜBİTAK tarafından belirlenen formatta sunulan mutabakat metnini,

aa) Sözleşme: TÜBİTAK tarafından destek kararının verilmesinden sonra bu Usul ve Esaslar uyarınca taraflar arasında imzalanan yazılı anlaşma ve eklerini,

bb) Tematik Araştırma Laboratuvarı: Belirli bir bilimsel alanda uzmanlaşmış ve bu alanda ulusal ve bölgesel düzeyde Ar-Ge faaliyeti yürütme kapasitesine sahip araştırma birimini,

cc) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

çç) Yardımcı Personel: Proje yürütücüsünün veya araştırmacıların gözetimi altında projenin yürütülmesinde görev alan, sonuç raporunda adı geçmeyen uzman, teknik eleman, teknisyen, laborant, işçi ve benzeri personeli,

dd) Yeterlik: 03/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı “Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun”da Araştırma Altyapıları Kurulu tarafından araştırma altyapılarına verilen niteliği,

ee) Yönetmelik: TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmeliği,

ff) Yükseköğretim Kurumları: Üniversite ve yüksek teknoloji enstitüleri ile vakıf yükseköğretim kurumlarını

ifade eder.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Destek Kapsamı ve Süresi**

#### **Destek kapsamı**

**MADDE 4-** (1) Destek miktarı üst limiti çağrıda belirtilir.

(2) Yurt içi ve yurt dışı toplam hizmet alımı (danışmanlık dahil) bedeli, kurum hissesi hariç kabul edilen bütçenin %25'ini geçemez. Yurt içinden yapılacak Ar-Ge nitelikli hizmet alım bedeli kurum hissesi hariç kabul edilen bütçenin %5'ini geçemez. Toplam yurt dışı hizmet alımı (danışmanlık ve Ar-Ge nitelikli hizmet alımı dahil) bedeli, kurum hissesi hariç kabul edilen bütçenin %15'ini geçemez.

(3) Araştırma programı yürütme grubunda yer alan kurum/kuruluşlardan yapılacak hizmet alımına, değerlendirme sürecinde GYK tarafından karar verilir.

(4) Makine-teçhizat, laboratuvar kurulumu, bina yapımı vb. sadece altyapı oluşturmaya yönelik başvurular desteklenmez.

#### **Destek süresi**

**MADDE 5-** (1) Bu destek programı kapsamında araştırma programları en fazla iki fazlı olarak desteklenir. Destek süresi her bir faz için en fazla 48 aydır.

(2) İki fazlı çağrılarda ikinci faz için verilecek desteğe ve ikinci fazın süresine, birinci fazın sonunda yapılacak değerlendirme ile TÜBİTAK tarafından karar verilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Çağrı, Başvuru, Değerlendirme ve Sözleşme

#### Çağrı

**MADDE 6-** (1) Çağrıya çıkılacak konular, ulusal hedef ve politikalar çerçevesinde belirlenen öncelikli alanlarda ve/veya Bilim Kurulu tarafından belirlenen alanlarda Başkanlık kararıyla belirlenir.

(2) TÜBİTAK çağrı dokümanının hazırlanması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlardan konu uzmanlarıyla çalışma yapılabilir. Bu çalışmaya göre TÜBİTAK çağrıya çıkmamaya karar verebilir.

(3) Gizlilik dereceli konularda çağrı dokümanı, çağrı duyurusunda belirtilen gizlilik şartlarını sağlayan kuruluşlara elden teslim edilir. Proje çağrısının yayınlanmasının güvenlik açısından sakıncalı olduğu durumlarda çağrı duyurusu TÜBİTAK resmi internet sayfasında yayınlanmaz ve GYK tarafından Başkanlık onayı alınarak belirlenen kuruluş(lar)a çağrı daveti gönderilir.

(4) Hazırlanan çağrı dokümanlarına gerekirse özel şart ilave edilebilir.

(5) TÜBİTAK, GYK kararı ve Başkanlık onayı ile çağrının sonlandırılması, yenilenmesi ve durdurulması işlemlerini yapabilir.

#### Başvuru

**MADDE 7-** (1) Her bir çağrı için başvuru tarihleri, koşullarıyla birlikte Başkanlık tarafından belirlenerek ilan edilir.

(2) Bu Program kapsamında araştırma programı yürütme grubu oluşturulmadan başvuru yapılamaz. Başvuruyu APYÖK yapar.

(3) Özel kuruluşlar destek vermeden araştırma programı yürütme grubunda yer alamaz.

(4) Başvurular iki aşamalı olarak yapılır. Gerekli görüldüğünde doğrudan ikinci aşama çağrısı yayınlanabilir ve bu durum çağrıda belirtilir.

(5) Araştırma altyapıları yeterlik almadan APYÖK olamaz. Kamu Ar-Ge merkezlerine ilişkin hususlar çağrıda belirtilir.

(6) Araştırma programında birden fazla araştırma altyapısı veya kamu Ar-Ge birimi olması durumunda, ilgili kuruluşlar arasından biri APYÖK olur. Bu şekilde yapılacak başvurularda, araştırma programı bütçesi ve projelerin (Adamxay olarak) %50'den fazlası yönetici kuruluşta olması gerekmektedir.

(7) I. Aşama başvurusu, araştırma programı yürütme grubunda yer alması planlanan kurum/kuruluşlardan alınan niyet mektupları ile birlikte; II. Aşama başvurusu ise söz konusu kurum/kuruluşlar arasında imzalanan protokol ile birlikte APYÖK tarafından yapılır. Protokol

hükümlerinin TÜBİTAK mevzuatına aykırı olması durumunda TÜBİTAK mevzuatı hükümleri geçerlidir.

(8) Araştırma programı başvurusu araştırma programı öneri formu ile yapılır ve

- a) Ar-Ge niteliği ve bilimsel-teknolojik derinlik,
- b) Hedeflenen teknolojileri/uygulama planlarını içeren uzun vadeli stratejik araştırma planı,
- c) Proje önerileri, projeler arasındaki ilişki ve bütünlük, APYÖK'ün gelişimine katkısı,
- d) Yönetişim modeli,
- e) Fikri ve sınai hakların paylaşımı ve ticarileştirme modeli,
- f) Mali yapılanma,
- g) Projelerde yer alan kuruluşlarla ve özel kuruluşlarla iş birliği,
- h) Proje çıktılarının yayılımına ilişkin planlar,
- i) Araştırma alanında sağlayacağı ulusal katkı

başta olmak üzere TÜBİTAK'ın belirleyeceği bölümleri içerir.

(9) İki fazlı araştırma programlarında, birinci fazın bitmesine en geç 6 ay kala ikinci faza geçiş başvurusu alınır ve değerlendirme en geç birinci faz araştırma programı bitiş tarihinden önce tamamlanır.

### **Değerlendirme**

**MADDE 8-** (1) Araştırma programı öneri formu ve diğer belgeler ilgili Grup tarafından ön incelemeden geçirilir. Çağrı dokümanında belirtilen özel şartlara ve formata uygun olan başvurular Grup tarafından değerlendirme sürecine alınır.

(2) Değerlendirme sürecinde gerekli görüldüğü hallerde TÜBİTAK tarafından yerinde inceleme yap(tır)ılır. Ayrıca, başvuru ile ilgili bilgi almak üzere araştırma programı yürütme grubu üyeleri davet edilebilir.

(3) Araştırma programı önerileri;

- a) Özel kuruluşlarla ve diğer kurum/kuruluşlarla iş birliği (endüstriyel katılımcı kuruluşlarının sayısı, katılım düzeyi, teknolojik derinlikleri, projeye sağlayacakları mali ve diğer destek büyüklüğü ölçütleri dahil olmak üzere)
- b) Proje önerileri, projeler arasındaki ilişki ve bütünlük, APYÖK'ün gelişimine katkısı,
- c) Yönetişim modeli,
- d) Çağrıya uygunluk,
- e) Ar-Ge niteliği ve bilimsel-teknolojik derinlik,
- f) Yapılabilirlik (proje ekibinin yetkinliği, süre vb.),
- g) Çıktıların yayılımı,
- h) Ulusal kazanıma dönüşümü

ölçütleri esas alınarak değerlendirilir.

(4) Grup üçüncü fıkrada belirtilen ölçütleri temel almak kaydıyla alt ölçütler geliştirebilir.

(5) I. Aşama başvuruları Grup tarafından biçimsel ve mevzuata uygunluk açısından ön incelemeye alınır. Ön inceleme sonucunda uygun bulunmayan başvurular GYK kararıyla iade edilir, uygun bulunan başvurular, üçüncü fıkrada belirtilen ölçütler bakımından I. Aşama değerlendirmesine alınır.

(6) I. Aşama değerlendirmesi sonucunda yetersiz bulunan öneriler GYK kararıyla ilgili kurum/kuruluşlara bildirilir. Değerlendirme sonucunda önerisi uygun bulunan APYÖK'ten II. Aşama önerisi hazırlaması istenir.

(7) Araştırma Programı II. Aşama Öneri Formu, APYÖK tarafından TÜBİTAK'a sunulur. Sunulan öneriler, Grup tarafından biçimsel ve mevzuata uygunluk açısından ön incelemeye alınır. İnceleme sonucunda uygun bulunmayan başvurular GYK kararıyla iade edilir, uygun bulunan başvurular, 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ölçütler bakımından panel değerlendirmesine alınır.

(8) Değerlendirme sürecinin her aşamasında GYK kararıyla araştırma programının revizyonu talep edilebilir. Araştırma programında yer alan projenin/projelerin çıkartılması/revizyonu ve/veya PYK'ların eklenmesi/çıkartılması yönünde GYK'da karar alınabilir.

(9) Panel sonrasında, panel puanları ve raporları GYK tarafından değerlendirilerek, Başkanlığa sunulmak üzere başvurunun desteklenme durumuna ilişkin görüş oluşturulur. Desteklenecek araştırma programına Başkanlık karar verir. Desteklenebilecek nitelikte olduğuna karar verilen araştırma programı için panel raporu, GYK kararı ve Başkanlık görüşü doğrultusunda revizyon talep edilir. Desteklenmesi uygun bulunmayan başvurulara ilişkin ret kararı Başkanlık tarafından onaylanmasından sonra APYÖK'e bildirilir.

(10) Panel sonrası revize edilen öneriler değerlendirilerek GYK tarafından karar oluşturur. Grup tarafından belirlenen sürede revizyonu TÜBİTAK'a gönderilmeyen öneriler geri çekilmiş sayılır. Revize edilen öneriler hakkında GYK karar oluşturur. GYK tarafından revizyonu uygun bulunmayan araştırma programı önerisine ilişkin GYK'nın ret kararı, Başkanlık tarafından onaylanmasından sonra APYÖK'e bildirilir.

(11) TÜBİTAK, GYK kararı ve Başkanlık onayı ile değerlendirme sürecini iptal edebilir veya yenileyebilir.

(12) Değerlendirme sürecinde Grup tarafından her türlü yazışma APYÖK'e yapılır. Gruba yapılan her türlü yazışma ise APYÖK tarafından ve/veya APYÖK tarafından yetki verilmesi halinde araştırma programı yöneticisi tarafından yapılır.

### **Bütçe değerlendirmesi**

**Madde 9-** (1) GYK tarafından revizyonu uygun bulunan araştırma programı, maliyet unsurlarının değerlendirildiği bütçe paneline alınır. Bütçe paneli sonrası APYÖK'ten bütçe ile ilgili revizyon talep edilebilir.

(2) Bütçe değerlendirme sürecinin her aşamasında GYK kararıyla ilgili APYÖK'ten revizyon talep edilebilir.

(3) Bütçe revizyonu uygun bulunmayan araştırma programına ilişkin GYK'nın ret kararı, Başkanlık onayı alınarak APYÖK'e bildirilir.

### **Sözleşme**

**MADDE 10-** (1) GYK tarafından bütçe revizyonu ve desteklenmesi uygun bulunan araştırma programı Başkanlık oluru alınması ve Sözleşmenin hazırlanması amacıyla MADES'e iletilir.

(2) TÜBİTAK tarafından hazırlanan, araştırma programının idari, mali, teknik ve hukuki hükümleri ile tarafların sorumluluklarını belirleyen sözleşme; APYÖK'e iletilir. Sözleşme, taraflara gönderildiği tarihten itibaren en fazla 3 (üç) ay içerisinde imzalanarak TÜBİTAK'a iletilir. Ancak, sözleşmenin TÜBİTAK'a bu süre içerisinde gerekçe bildirmeksizin gönderilmemesi durumunda sürecin devamına Grup karar verir.

(3) İki fazlı çağrılarda her faz için ayrı sözleşme imzalanır.

(4) İmzaları tamamlanan araştırma programının sözleşmesi ve ekleri, MADES tarafından APYÖK'e ve Gruba gönderilerek, desteğin başladığı bildirilir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **İdari ve Mali Hükümler**

#### **Projelerde yer alma**

**MADDE 11-** (1) Yürütücü kuruluşun araştırma altyapısı olması durumunda proje yürütücüsünün doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık derecesine sahip olması şartı aranır.

(2) Araştırma programı yöneticisi zamanının en az % 40'ını projeye/lere ayırmak zorundadır.

(3) Yürütücü kuruluşun araştırma programında önerdiği personel sayısının (bursiyer hariç) en az % 30'u tam zamanlı personeli olmalıdır. Bu oranın proje süresince korunması yürütücü kuruluşun sorumluluğundadır.

(4) GYK üyesi görev yapmakta olduğu Gruba sunulan veya Grup tarafından desteklenen araştırma programında görev alamaz ve/veya izleyici olamaz.

(5) Proje yürütücüsü ve araştırmacıların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ikamet etmeleri gerekir. Ancak ülkemizdeki araştırmacıların yetkinliğinin sınırlı kaldığı durumlarda, yasal yükümlülükleri projenin yürütüldüğü kuruluşa ait olmak üzere, projenin bir bölümünü proje ekibiyle ülkemiz kurumlarında yürütecek ve yönlendirecek nitelikte yurtdışında ikamet eden kişiler projede araştırmacı olarak görev alabilir.

(6) Çağrı dokümanının hazırlanması aşamasında görev alan kişiler ilgili çağrı kapsamındaki araştırma programında yer alabilir ancak değerlendirme sürecinde görev alan kişiler ilgili çağrı kapsamındaki herhangi bir araştırma programında yer alamaz.

#### **Kabul edilen giderler**

**MADDE 12-** (1) Alt yapı oluşturmaya yönelik olmayan, araştırma faaliyetleri için gerekli ve tamamlayıcı özellik taşıyan alımlar desteklenir. Desteğe ilişkin hususlar çağrı duyurusunda yayınlanabilir. Bu kapsamda açıklık kazanmamış hususlar/durumlar GYK değerlendirmesi ile karara bağlanır.



(2) Bu kapsamda, proje bütçesinin oluşturulmasında aşağıdaki kalemler masraf olarak kabul edilir;

- a) Alet, makine, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri,
- b) Malzeme ve sarf malzemesi alım giderleri,
- c) Danışmanlık ve hizmet alım giderleri (yurt dışı araştırmacı giderleri dahil),
- ç) Proje kapsamında kullanılan cihazların bakım onarım giderleri,
- d) Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri,
- e) Posta ve nakliye giderleri,
- f) Proje ekibi personel giderleri,
- g) Bursiyer giderleri,
- ğ) PTİ,
- h) Kurum hissesi,
- ı) Proje ile doğrudan veya dolaylı ilgili olan diğer giderler,
- i) Proje çıktı ve sonuçları paylaşım ve yayım giderleri.

(3) Yurtdışında ikamet eden araştırmacılara yapılacak ödemelerle ilgili olarak her ziyarette bir aydan daha uzun sürelerde görev alma şartı aranmaz. Söz konusu araştırmacıların seyahat masrafları ve projede görev aldıkları sürelere karşılık, aynı zaman diliminde yurt dışında aldıkları tam zamanlı aylık bütüt ücretlerinin %50'si kadarı projeden hizmet alımı olarak karşılanır. Araştırmacının kendi ülkesinde almakta olduğu aylık ücretin % 50'sinin, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen "Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı" kapsamında sağlanan en yüksek aylık ücretin altında olması durumunda, Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı kapsamında sağlanan en yüksek aylık ücret esas alınır. Bu şekilde gelecek olan araştırmacılar TÜBİTAK tarafından desteklenen birden fazla projede görev alabilir ancak bir projeden ücret alabilirler. Bir projede görev alacak yurtdışı araştırmacının sayısı ile ilgili sınırlama yoktur. Söz konusu araştırmacılara yapılacak ödemeler, programın destek limitinin dışında tutulur.

#### **Proje teşvik ikramiyesi (PTİ) ve ücret**

**MADDE 13-** (1) Kamu kurumlarının kadro ve pozisyonlarında bulunan proje ekibine (bursiyer hariç) ödenebilecek PTİ üst limitleri her yıl Bilim Kurulunca belirlenir.

(2) Araştırma programında yer alan kamu personelinin zamanının % 40'ını projeye ayırması tam katkı oranı olarak kabul edilir ve aylık PTİ hesaplaması buna göre yapılır. Proje ekibine ödenecek PTİ miktarları, kişinin araştırma programına katkı oranı (%ayıracığı zaman/%40) ve projede görev aldığı süre dikkate alınarak hesaplanır.

(3) PTİ ödemesi yapılacak araştırmacıların projeye katkı oranının % 10'un üstünde olması şartı aranmaz. Danışmanların PTİ hesaplamasında 6 ayı aşan süreler tam yıl, aşmayan süreler 6 ay olarak dikkate alınarak katkı oranı aranmaksızın ödenek tahsis edilir.

(4) Rapor dönemine tekabül eden PTİ ödeneği, gelişme ve sonuç raporunun kabulünü takiben proje hesabına aktarılır. PTİ'lerin ilgili kişilere ödenmesindeki yetki ve sorumluluk APYÖK/PYK'ya aittir. PTİ ödemeleri, yasal kesintileri yapılarak, ilgili kişilerin banka hesaplarına aktarılır.

(5) Proje kapsamında istihdam edilecek personele ödenecek aylık ücret, emsal ücretin en çok %40 fazlası olacak şekilde ve ilgili personelin araştırma programına ayırdığı

zaman oranında hesaplanan en yüksek miktar ile araştırma programı önerisinde talep edilen aylık ücret kıyaslanarak belirlenir.

(6) Emsal ücret, ilgili kuruluşun emsal çalışanlar için bir ayda ödediği sosyal güvenlik primi işveren katkısı dahil brüt ücret ile varsa yıl içinde ödenen toplam ikramiyenin bir aya tekabül eden kısmı toplanarak elde edilir. Bu ücretin tespiti için, emsal kadroya ait bir ayda ödenen ücret bilgileri proje önerisinde istenir.

(7) Proje kapsamında yeni alınacak personelin eşdeğeri kadro ilgili kurum/kuruluşta yoksa, emsal kuruluştaki eşdeğer kadroya ait bordro esas alınır. Uygun eşdeğer bordro yoksa, kişiye ödenecek ücret TÜBİTAK tarafından belirlenir.

(8) Dönemlere ait bütçe planı yapılırken gelişme raporlarının değerlendirme süreci göz önüne alınarak personel ve bursiyere ait 3 (üç) aylık ödenekler (PTİ hariç) bir önceki döneme yansıtılır.

### **Kurum hissesi**

**Madde 14-** (1) Kurum hissesi araştırma programı bütçesinin %10'u oranında hesaplanarak yürütücü kuruluşlar arasında paylaşılır.

(2) Kurum hissesi, bütçe transfer tablolarında belirlenen dönemlerde, dönem bütçesi oranına göre hesaplanarak, diğer ödeneklerle birlikte transfer edilir. Kurum Hissesi araştırma programının ikinci transfer döneminden itibaren ödenmeye başlanır.

(3) Ek ödenek verilmesi durumunda bu ek ödeneye ilişkin kurum hissesi verilmez.

### **Bütçe transferi**

**MADDE 15-** (1) Desteklenmesine karar verilen araştırma programı kapsamında yer alan proje bütçelerinin ilk dönem transferi sözleşme işlemlerinin tamamlanması ile başlatılır.

(2) Desteklenmesine karar verilen araştırma programı kapsamında; APYÖK/PYK'lar özel hesap açtırarak TÜBİTAK'a bildirir.

(3) Araştırma programı yürütme grubunda yer alan kuruluşların protokolde belirtilen kurallar çerçevesinde taahhüt etmiş oldukları ödeneklerin, APYÖK/PYK'ların TÜBİTAK'a bildirdiği özel banka hesabına aktarıldığına ilişkin banka dekontunun TÜBİTAK'a iletilmesinin ardından sözleşme hükümleri ve TÜBİTAK'ın nakit durumu çerçevesinde projenin ilk dönemine ait ödenek transferi gerçekleştirilir.

(4) Gelişme raporlarının ilgili Grup tarafından kabulü sonrası bir sonraki döneme ait ödenek transfer işlemi başlatılır. Araştırma programı yürütme grubunu oluşturan kurum/kuruluşlar tarafından rapor dönemine ait aktarılması gereken ödenek var ise, aktarımın yapıldığına ilişkin banka dekontunun APYÖK tarafından TÜBİTAK'a gönderilmesinin ardından transfer yapılır.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **İzleme ve Sonuçlandırma**

#### **Gelişme raporları ve kritik değerlendirme**

**MADDE 16-** (1) Araştırma programının izlenmesi APYÖK tarafından sunulan bilgi/belgeler ile gelişme raporları doğrultusunda proje izleyicileri aracılığıyla TÜBİTAK tarafından yapılır.

(2) TÜBİTAK, proje faaliyetlerinin yürütüldüğü kuruluşlarda incelemelerde bulunmak üzere proje izleyicileri ve/veya TÜBİTAK uzman/larını yerinde inceleme yapmakla görevlendirebilir. Uzun süreli görevlendirmelerde ilgili kuruluş görevli uzmana bağımsız ofis tahsis etmekle yükümlüdür.

(3) Gelişme raporu dönemleri altı aydan az ve bir yıldan fazla olmamak kaydıyla, projelerin ara çıktılarına göre belirlenir.

(4) Gelişme raporunda yer alan proje harcamalarına ilişkin bilgilerin mevzuata uygunluğu, kabul edilen bütçe doğrultusunda TÜBİTAK tarafından incelenir. Bu incelemeye ilişkin gerekli görüldüğü takdirde ek bilgi ve belgeler istenebilir. TÜBİTAK tarafından gelişme ve sonuç raporlarının mali incelemesinde proje ödeneklerinin harcanmasında herhangi bir mali aksaklık/usulsüzlük tespit edilmesi halinde, bu durumun giderilmesi için APYÖK'e tebligat yapılır. Tebligat sonunda mali aksaklığın giderilemediği durumda, aksaklığa sebep olan harcamanın iadesi istenir.

(5) Gelişme ve sonuç raporlarının sözleşmede belirtilen tarihte gönderilmemesi durumunda Grup tarafından APYÖK'e uyarı yazısı yazılır. 15 (on beş) gün içinde ilgili raporların gerekçesiz gönderilmemesi durumunda; ilgili rapor dönemine ait PTİ/ücret ve/veya kurum hissesinin ödenmesine ilişkin karar GYK tarafından verilir.

(6) GYK gelişme raporunun kabulüne ilişkin; gelişme raporu, izleyici raporu, TÜBİTAK uzmanı ve/veya TÜBİTAK tarafından görevlendirilecek kişilerin/kurumların görüşleri ile bir önceki döneme ait mali değerlendirme raporunu dikkate alarak karar oluşturur.

(7) Gelişme raporunun GYK tarafından uygun bulunması durumunda bir sonraki döneme ait transferin yapılması için işlemler başlatılır. Protokol kapsamında araştırma programı yürütme grubunu oluşturan kurum/kuruluşlar tarafından rapor dönemine ait aktarılması gereken ödenek var ise, aktarımın yapıldığına ilişkin banka dekontunun APYÖK tarafından TÜBİTAK'a gönderilmesinin ardından transfer işlemleri yapılır.

(8) Gelişme raporları ile yapılan izleme yanında, yılda bir defa olmak üzere TÜBİTAK tarafından belirlenen tarihlerde, kapsamlı ve detaylı "Araştırma Programı Kritik Değerlendirmesi" yapılır.

(9) Kritik değerlendirmede; yönetim modeli, mali yapılanmanın yeterliliği ve teknolojik kazanımların yol haritasına uygunluğu, vb. ölçütler değerlendirilerek araştırma programı kapsamındaki proje/projelerin devamı, ilave proje yapılması veya sonlandırılması, araştırma

programının devamına, sonlandırılmasına veya bütçesine ilişkin kararlar GYK görüşü ile birlikte Başkanlıkça alınır.

(10) Kritik değerlendirmenin dışında; araştırma programının ve/veya kapsamındaki proje/projelerin sonlanması, revize edilmesi veya eklenmesi gerekliliği durumunda kararlar GYK görüşü ile birlikte ve Başkanlıkça alınır.

(11) Gelişme raporunda yer alan proje harcamalarına ilişkin bilgilerin uygunluğu, kabul edilen bütçe doğrultusunda MADES tarafından incelenir. Bu incelemeye ilişkin gerekli görüldüğü takdirde MADES tarafından ek bilgi ve belgeler istenebilir.

(12) İzleme sürecinde Grup tarafından her türlü yazışma APYÖK'e yapılır. Gruba yapılan her türlü yazışma ise APYÖK tarafından ve/veya APYÖK tarafından yetki verilmesi halinde araştırma programı yöneticisi tarafından yapılır.

(13) Başvuruların değerlendirilmesi ve izlenmesi için görevlendirilen kişilere ödenecek ücretler Bilim Kurulu tarafından belirlenir.

#### **Yürütücü kuruluş ve yönetici/yürütücü değişikliği**

**MADDE 17-** (1) Bu destek programı kapsamında APYÖK değişikliği mümkün değildir.

(2) Araştırma programı yöneticisi veya proje yürütücüsünün ayrılmayı talep ettiği veya değiştirilmesi gerektiği hallerde, APYÖK'ün başvurusuyla ilgili GYK tarafından değerlendirilir. Değişikliğin TÜBİTAK tarafından gerekli görülmesi durumunda, APYÖK'ün görüşü alınarak GYK tarafından karar verilir.

#### **Fasıl aktarımları, ek ödenek ve ek süre**

**Madde 18-** (1) APYÖK, PYK bütçeleri arası fasıl aktarımı için Gruba talepte bulunabilir. Bu durumda taleple ilgili kuruluşların uygun görüşü aranır. Talep, GYK'nin uygun görüşü ile karara bağlanır.

(2) Ek ödenek taleplerinin öncelikle projelerde kullanılmayan ödeneklerden veya araştırma programı yürütme grubunda yer alan kuruluşlar tarafından karşılanması esastır. Ancak bu şekilde karşılanamayan ek ödenek talepleri gerekçeli başvuru ile birlikte APYÖK tarafından yapılır. Talep, GYK'nin uygun görüşü ve Başkanlık onayı ile karara bağlanır.

(3) Araştırma programı süresinin uzatımına ilişkin talepler ek süre için hazırlanan iş ve harcama planı ile birlikte ilgili Gruba yapılır. Talepler GYK'nin uygun görüşü ve Başkanlık onayı ile karara bağlanır. Verilen ek süre, araştırma programı sözleşmesinde belirtilen sonuç raporu veriliş tarihine eklenir. Karar TÜBİTAK tarafından APYÖK'e bildirilir. Bu şekilde verilecek süre uzatımı mücbir sebepler dışında, 1 (bir) yılı geçemez. Bu sürenin üzerindeki ek süre taleplerinde Bilim Kurulu onayı alınır.

(4) Ek sürede gerçekleştirilen faaliyetler ve harcamalar, kabul edilen ek süre iş ve harcama planı çerçevesinde TÜBİTAK tarafından izlenir.

**Sonuçlandırma**

**MADDE 19-** (1) Araştırma programının ve kapsamındaki projelerin sonuçlandırılması sürecinde Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) İki fazlı araştırma programlarında her faz için ayrı sonuçlandırma yapılır. Sonuçlanan programların nihai raporları ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılabilir.

**Durdurma, yürürlükten kaldırma ve iptal**

**MADDE 20-** (1) Araştırma programının durdurma, yürürlükten kaldırma ve iptali hususlarında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

## **ALTINCI BÖLÜM**

### **Çeşitli ve Son Hükümler**

**Fikrî ve sınaî mülkiyet hakları**

**MADDE 21-** (1) Bu süreçte “Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik Uyarınca Desteklenen Projelerde Uygulanacak Fikri Haklar Esasları” hükümleri uygulanır. Araştırma programı kapsamında ortaya çıkacak fikri haklar ve paylaşımı protokolde belirlenecek olup, TÜBİTAK’ın talebi üzerine TÜBİTAK lehine lisans hakkı saklıdır. Özel hükümler sözleşme ile belirlenir.

**Hüküm bulunmayan haller**

**MADDE 22-** (1) Bu Usul ve Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

**GEÇİCİ MADDE 1-** (1) 6550 sayılı Kanunda öngörülen Yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihten önce başvuru yapmış araştırma altyapılarından yeterlik istenmez

**Yürürlük**

**MADDE 23-** (1) Bu Usul ve Esaslar Bilim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 24-** (1) Bu Usul ve Esasları TÜBİTAK Başkanı yürütür.

<b>Kabul edildiği Bilim Kurulu Kararı</b>	<b>Yürürlüğe Giriş Tarihi</b>
01/11/2014 tarih ve 235 sayılı Bilim Kurulu Kararı	01/11/2014